

**Statistikdokumentation for
ØMU-gæld og ØMU-saldo i Danmark samt offentligt underskud
og gæld i EU 2016**

1 Indledning

ØMU-gæld og ØMU-saldo opgøres som et led i proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store offentlige underskud i den Økonomisk Monetære Union, den såkaldte Excessive Deficit Procedure (EDP), i henhold til Maastricht-traktaten og Stabilitets og Vækstpagten. EU-kommissionen anvender statistikken til at overvåge udviklingen i Danmarks og EU-landenes budgetsituation og offentlige gæld samt undersøge om konvergenskriterierne overholdes.

Opgørelserne er grundlæggende baseret på Det Europæiske Nationalregnskabssystem (ENS), men afviger herfra på visse punkter, bl.a. værdiansættes gælden til nominal værdi.

2 Indhold

Opgørelsen af den konsoliderede bruttogæld opgjort til nominal værdi for offentlig forvaltning og service kaldes i daglig tale *ØMU-gælden*.

Opgørelsen af underskuddet i offentlig forvaltning og service kaldes i daglig tale *ØMU-saldoen*.

ØMU-gæld og ØMU-saldo i Danmark blev første gang offentliggjort i 2004. Data findes tilbage til 2000.

Offentligt underskud og gæld i EU blev første gang offentliggjort i 2003. Data på ENS2010 basis findes foreløbigt tilbage til 2010.

2.1 Indholdsbeskrivelse

ØMU-gæld og ØMU-saldo indeholder data for Danmark og er angivet i mio. kroner samt i procent af BNP (offentliggøres i <http://www.statistikbanken.dk>: EDP3 og EDP4).

Den *kvartalsvise ØMU-gæld* i Danmark er angivet i mia. kr. (offentliggøres i <http://www.statistikbanken.dk>: EDP5). Opgørelsen af gælden er i nominelle værdier.

Offentligt underskud og gæld i EU indeholder data for alle EU-landene og er angivet i mio. Euro samt i procent af BNP (EDP1 og EDP2).

Opgørelsen af den konsoliderede bruttogæld opgjort til nominal værdi for offentlig forvaltning og service kaldes i daglig tale *ØMU-gælden*.

Opgørelsen af underskuddet i offentlig forvaltning og service kaldes i daglig tale *ØMU-saldoen*.

ØMU-gæld og ØMU-saldo i Danmark blev første gang offentliggjort i 2004. Data findes tilbage til 2000.

Offentligt underskud og gæld i EU blev første gang offentliggjort i 2003. Data på ENS2010 basis findes foreløbigt tilbage til 2010.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Offentlig forvaltning og service omfatter stat, kommuner, regioner og sociale kasser og fonde.

2.3 Sektordækning

Offentlig forvaltning og service samt de 3 delsektorer; staten, regioner og kommuner - samt sociale kasser og fonde.

2.4 Begreber og definitioner

ØMU-saldo og ØMU-gæld : ØMU-saldo og ØMU-gæld for offentlig forvaltning og service defineres med udgangspunkt i ENS2010, som henholdsvis nettolåntagning og udvalgte nominelle gældsposter. Disse poster er: sedler og mønter samt indskud (AF.2), værdipapirer undtagen aktier (AF.3) og lån (AF.4).

ØMU-saldoen findes desuden på delsektorniveau på offentlige finansers hjemmeside ([https://www.dst.dk/offentlige finanser](https://www.dst.dk/offentlige-finanser)). De tre delsektorer i offentlig forvaltning og service er: staten, regioner og kommuner samt sociale kasser og fonde.

2.5 Enheder

- *ØMU-gæld og ØMU-saldo* indeholder data for Danmark og er angivet i mio. kroner samt i procent af BNP.
- **Den kvartalsvise ØMU-gæld* i Danmark er angivet i mia. kr. Opgørelsen af gælden er i nominelle værdier.
- *Offentligt underskud og gæld i EU* indeholder data for alle EU-landene og er angivet i mio. Euro samt i procent af BNP.

2.6 Population

Offentlig forvaltning og service i Danmark og EU-landene.

2.7 Geografisk dækning

Danmark samt alle EU-landene.

2.8 Tidsperiode

Data findes for 2000- vedr. Danmark og for 2010- vedr. alle EU-landene.

2.9 Basisperiode

Ikke relevant for denne statistik.

2.10 Måleenhed

Er angivet i mio. kroner samt i procent af BNP.

2.11 Referencetid

01-01-2016 - 31-12-2016

2.12 Hyppighed

Henholdsvis halvårlig og kvartalsvis.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

- Lov om Danmarks Statistik § 6 (jf. lovbekendtgørelse nr. 15 af 12. januar 1972 med de ændringer der følger af lov 386 af 13. juni 1990, og lov nr. 1025 af 19. december 1992 og lov nr. 295 af 2. maj 2000).
- Rådets forordning (EF) nr. 1222/2004 af 28. juni 2004 om udarbejdelse og indberetning af data vedrørende den kvartårlige offentlige gæld.
- Rådets forordning (EF) nr. 479/2009 af 25. maj om gennemførelse af den protokol om proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud.
- Rådets forordning (EF) nr. 679/2010 om kvaliteten af statistiske data i proceduren ifm. uforholdsmæssigt store underskud.
- Rådets forordning (EF) nr. 220/2014 om referencer til det Europæiske nationalregnskab i den Europæiske union.

2.14 Indberetningsbyrde

Respondentbyrden er nul idet alle oplysninger indsamles af andre, bl.a. Danmarks Nationalbank, Økonomistyrelsen, SP, AK-samvirke, LG, A-kasserne, amter og kommuner samt Eurostat.

2.15 Øvrige oplysninger

[Offentlige finansers hjemmeside.](#)

3 Statistisk behandling

Hovedkilderne for den danske ØMU-gæld og ØMU-saldo er regnskaber for staten og kommunerne samt sociale kasser og fonde. Data opgøres i forbindelse med de to halvårslige EDP-indberetninger og den kvartalsvise indberetning af ØMU-gæld. Opgørelsen af ØMU-saldo og ØMU-gælden indebærer en række konsistenscheck, datakonfrontationer og kontrolberegninger. Opgørelsen af ØMU-gæld og ØMU-saldo er endvidere underlagt en række kvalitets- kontroller fra Eurostat/EU-kommissionens side.

3.1 Kilder

Hovedkilderne for den danske ØMU-gæld og ØMU-saldo er regnskaber for staten og kommunerne samt sociale kasser og fonde. Herudover er benyttet kilder fra bl.a. Danmarks Nationalbank. BNP for indeværende år fås fra Økonomiministeriets Økonomiske Redegørelse. For EU-landene trækkes oplysningerne fra New Cronos, som er Eurostats statistikbank.

3.2 Indsamlingshyppighed

Data opgøres i forbindelse med de 2 halvårslige EDP-indberetninger og den kvartalsvise indberetning af ØMU-gæld.

3.3 Indsamlingsmetode

Data er baseret på regnskabsoplysninger, der modtages elektronisk som et træk fra statens, kommunernes og regionernes økonomisystemer.

3.4 Datavalidering

Den samlede pålidelighed må anses for relativt høj, idet der er tale om regnskabsoplysninger, som før modtagelsen er blevet valideret og revideret. Opstillingen og opgørelsen af ØMU-saldo og ØMU-gælden indebærer en række konsistenscheck, datakonfrontationer og kontrolberegninger. Desuden bliver kvaliteten løbende kontrolleret af Eurostat.

3.5 Databehandling

ØMU-gæld og ØMU-saldo bygger på en række primærkilder. ØMU-gæld og ØMU-saldo opgøres som et led i proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store offentlige underskud i den Økonomisk Monetære Union, den såkaldte excessive deficit procedure, og Stabilitets- og vækstpacten. EU-kommissionen anvender statistikken til at overvåge udviklingen i Danmarks og EU-landenes budgetsituation og offentlige gæld samt undersøge om konvergenskriterierne overholdes.

Opgørelsen af ØMU-gæld og ØMU-saldo indebærer en række konsistenscheck, datakonfrontationer og kontrolberegninger.

Opgørelsen af ØMU-gæld og ØMU-saldo er endvidere underlagt en række kvalitets- kontroller fra Eurostat/EU-kommissionens side:

1. Krav om løbende opdatering af detaljeret dokumentation (inventory) der beskriver metoder, statistiske procedurer og kilder som benyttes i beregningerne af gæld og underskud. Inventorien skal offentliggøres.
2. I en grundig clarificationsproces ifm. de halvårslige EDP-indberetninger vurderes kvaliteten af EDP-data og de bagvedliggende regnskaber. Der afrapporteres til EFC (Economic and Financial Committee), CMFB (Committee on Monetary, Financial and Balance of Payments Statistics) samt Parlamentet og Rådet om resultatet af kvalitetsvurderingen.
3. Endvidere offentliggøres to gange årligt resultatet af kvalitetsvurderingen i pressemeddelelser fra Eurostat.
4. Endelig afholdes der ca. hvert 2. år standard dialog besøg i de enkelte EU-lande, hvor de indberettede EDP-data gennemgås, og metoder, statistiske procedurer og kilder drøftes og vurderes. Dette med henblik på at klarlægge om der er problemer med kvaliteten af de indberettede EDP-data.

3.6 Korrektion

Ikke relevant for denne statistik.

4 Relevans

Der er stor interesse for opgørelsen af ØMU-gæld og ØMU-saldoen blandt brugere som følger udviklingen i den offentlige økonomi.

Den primære bruger er EU-Kommissionen. Derudover forventes brugerne fortrinsvis at være Danmarks Nationalbank, finansielle institutioner, økonomiske ministerier, interesseorganisationer og finansielle analytikere.

4.1 Brugerbehov

Den primære bruger er EU-Kommissionen. Derudover forventes brugerne fortrinsvis at være Danmarks Nationalbank, finansielle institutioner, økonomiske ministerier, interesseorganisationer og finansielle analytikere. Der er stor interesse for opgørelsen af ØMU-gæld og ØMU-saldoen blandt brugere som følger udviklingen i den offentlige økonomi.

4.2 Brugertilfredshed

Høj ifølge de løbende vurderinger fra Eurostat.

4.3 Fuldstændighed af data

God for de endelige data, idet der anvendes officielle regnskaber for alle delsektorer. Statistikken er omfattet af krav fra EU, som alle er opfyldt.

Opgørelserne er grundlæggende baseret på Det Europæiske Nationalregnskabssystem (ENS), men afviger herfra på visse punkter, bl.a. værdiansættes gælden til nominal værdi.

- Opgørelse af den konsoliderede bruttogæld opgjort til nominal værdi for offentlig forvaltning og service kaldes i daglig tale *ØMU-gælden*.
- Opgørelsen af underskuddet i offentlig forvaltning og service kaldes i daglig tale *ØMU-saldoen*.
- ØMU-gæld og ØMU-saldo i Danmark blev første gang offentliggjort i 2004. Data findes tilbage til 2000.
- Offentligt underskud og gæld i EU blev første gang offentliggjort i 2003. Data findes p.t. tilbage til 2010.

5 Præcision og pålidelighed

ØMU-gælden og ØMU-saldoen bygger på regnskabsoplysninger, der dækker hele målpopulationen, som derfor er behæftet med en meget begrænset usikkerhed.

Der foreligger endnu ingen usikkerhedsberegninger.

Den samlede pålidelighed må anses for relativt høj.

5.1 Samlet præcision

Den samlede pålidelighed må anses for relativt høj, da opstillingen og opgørelsen af ØMU-saldo og ØMU-gælden indebærer en række konsistenscheck, datakonfrontationer og kontrolberegninger.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Ikke relevant for denne statistik.

5.3 Anden usikkerhed

ØMU-gælden og ØMU-saldoen bygger på regnskabsoplysninger, der dækker hele målpopulationen, som derfor er behæftet med en meget begrænset usikkerhed.

Der foreligger ingen usikkerhedsberegninger.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, beslutes og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

ØMU-gælden og ØMU-saldoen bygger på en række primærkilder, der er behæftet med en vis usikkerhed for den foreløbige opgørelse, der offentliggøres primo april, og er baseret på foreløbige regnskabsoplysninger.

Opgørelsen der bygger på endelige regnskaber og offentliggøres primo oktober er ligeledes behæftet med en vis usikkerhed for ØMU-saldoens vedkomne, idet den endelig opgørelse af skatter først foreligger 3 år efter indkomståret.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

ØMU-gælden og ØMU-saldoen opgøres for det forgangne år og offentliggøres i sin foreløbige udgave primo april. Den endelige udgave, der primært bygger på regnskaber, offentliggøres primo oktober.

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken publiceres normalt uden forsinkelser i forhold til det annoncerede tidspunkt, og samtidig med at data indberettes til Eurostat primo april i forbindelse med første EDP-indberetning samt i en opdateret udgave med endelige tal primo oktober i forbindelse med anden EDP-indberetning.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

- Statistikken med foreløbige tal for *ØMU-gæld og ØMU-saldo* for Danmark publiceres primo april i forbindelse med første EDP-indberetning samt i en opdateret udgave med endelige tal primo oktober i forbindelse med anden EDP-indberetning.
- Statistikken *kvartalsvis ØMU-gæld* publiceres tre måneder efter kvartalets udløb.
- Statistikken *Offentligt underskud og gæld i EU* publiceres ultimo april i forbindelse med første EDP-indberetning samt ultimo oktober i forbindelse med anden EDP-indberetning.

6.2 Publikationspunktlighed

Statistikken publiceres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt.

7 Sammenlignelighed

ØMU-gælden kan til en hvis grad sammenholdes med opgørelsen af de finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service, som anvender den samme sektorgruppering, der er foreskrevet i ENS2010. Det er dog vigtigt, at være opmærksom på, at ØMU-gælden er et nominelt begreb, mens de finansielle kvartalsregnskaber opgøres til markedsværdi. Endvidere er ØMU-gælden et bruttogældsbebeg, der ikke tager fuld højde for aktivsiden.

ØMU-saldoen kan tilsvarende sammenlignes med nationalregnskabsopgørelsen af nettofordrings erhvervelsen for offentlig forvaltning og service som opgjort i marts- og juniversionen.

7.1 International sammenlignelighed

Alle EU-landenes opgørelser bør være konsistente over tid.

7.2 Sammenlignelighed over tid

ØMU-gælden og ØMU-saldoens statistiske begreber og opgørelsesmetoder er ens for hele opgørelsesperioden.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

ØMU-gælden kan til en hvis grad sammenholdes med opgørelsen af de finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service, som anvender den samme sektorgruppering, der er foreskrevet i ENS2010. Det er dog vigtigt, at være opmærksom på, at ØMU-gælden er et nominelt begreb, mens de finansielle kvartalsregnskaber opgøres til markedsværdi. Endvidere er ØMU-gælden et bruttogældsbebeg, der ikke tager fuld højde for aktivsiden.

ØMU-saldoen kan tilsvarende sammenlignes med nationalregnskabsopgørelsen af nettofordringserhvervelsen for offentlig forvaltning og service som opgjort i marts- og juni-versionen.

7.4 Intern konsistens

God.

8 Tilgængelighed

- Løbende publicering: *Nyt fra Danmarks Statistik*.
- Årbøger: *Statistisk Tiårsoversigt* og *Statistisk Årbog*.
- <http://www.statistikbanken.dk>: EDP1, EDP2, EDP3, EDP4 og EDP5.

I EDP1 og EDP2 angives EU-landenes offentlige finanser efter hhv. land og funktion i mio. Euro og i procent af BNP (opdateres *foreløbigt* ultimo april og *endeligt* i oktober). EDP3 og EDP4 angiver Danmarks ØMU-gæld og ØMU-saldo i hhv. procent af BNP og mio. kr. (opdateres *foreløbigt* primo april og *endeligt* primo oktober). EDP5 angiver Danmarks kvartalsvise ØMU-gæld i mia. kr. (opdateres kvartalsvis).

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.4 NYT/Pressemeddelelse

[NYT](#).

8.5 Publikationer

- [Årbog](#)
- [Tiårsoversigt](#)

8.6 Statistikbanken

- [EDP1: EU-landes offentlige finanser efter land og funktion, Mio Euro](#)
- [EDP2: EU-landes offentlige finanser efter land og funktion, % af BNP](#)
- [EDP3: Danmarks ØMU-gæld og ØMU-underskud efter funktion, % af BNP](#)
- [EDP4: Danmarks ØMU-gæld og ØMU-underskud efter funktion, mio. kr.](#)
- [EDP5: Danmarks kvartalsvise ØMU-gæld, mia. kr.](#)

8.7 Adgang til mikrodata

Der er ikke adgang til mikrodata.

8.8 Anden tilgængelighed

Ikke relevant for denne statistik.

8.9 Diskretioneringspolitik

[Danmarks Statistiks datafortrolighedspolitik.](#)

8.10 Diskretionering og databehandling

Ikke relevant for denne statistik.

8.11 Reference til metodedokumenter

Den traktat- og lovgivningsmæssige baggrund, samt definitionen af ØMU-gæld offentliggøres i NYT fra Danmarks Statistik. Endvidere henvises til Eurostats publikation: "Manual on Government Deficit and Debt", samt *offentlige finansers hjemmeside* (<https://www.dst.dk/offentligefinanser/oemu-gæld-og-oemu-saldo>) under emnet *Excessive Deficit Procedure*. Derudover udarbejdes "Inventory of OFS and EDP-data" i forbindelse med hver indberetning. Denne dokumentation redegør i detaljer for metoden bag beregningen af nøgle-tallene. Kan ligeledes ses på offentlige finansers hjemmeside (<https://www.dst.dk/offentligefinanser/oemu-gæld-og-oemu-saldo>).

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Offentlige Finanser. Den statistikansvarlige er Michael F. Nielsen, tlf. 3917 3471, e-mail: mfn@dst.dk

9.1 Organisation

Danmarks Statistik

9.2 Kontor, afdeling

Offentlige finanser, Økonomisk statistik

9.3 Kontaktpersonens navn

Michael F. Nielsen

9.4 Kontaktpersonens funktion

Statistikansvarlig

9.5 Adresse

Sejrøgade 11, 2100 København Ø

9.6 E-mailadresse

mfn@dst.dk

9.7 Telefonnummer

3917 3471

9.8 Faxnummer

39 17 39 99